

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 336
Vår ref.: 21/5363-2
Saksbehandler: Svein Høegh Henrichsen
Bente Lund
Dato: 19.02.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 363 – Vurdering av tiltaksnivå for vestlandskommuner fra 23. februar

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Oppsummering

- HelseDirektoratet anbefaler ikke videreføring av tiltak i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D for kommunene i Vestland etter den 21. februar
- Folkehelseinstituttet mener situasjonen nå er mer oversiktlig, og at tilstrekkelige avbøtende tiltak er på plass
- Kommunene som har vært regulert i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D har alle gjennomført lokale situasjonsvurderinger, og ønsker å tre ut av ordningen
- Overgangen fra regulering via kapittel 5A-D til lokale forskrifter og råd bør skje gradvis og kontrollert
- Kommunene må til enhver tid konkret vurdere behovet for råd og tiltak, herunder behovet for samordning av tiltak for å redusere mobiliteten på tvers av kommunene
- Det må tas høyde for at Bergen kommune fremdeles har et pågående utbrudd av sørafrikansk variant. Selv om situasjonen per nå anses oversiktlig, kan dette raskt endre seg

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 363 – Vurdering av tiltaksnivå for vestlandskommuner fra 23. februar

Oppsummering

- Helsedirektoratet anbefaler ikke videreføring av tiltak i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D for kommunene i Vestland etter den 21. februar
- Folkehelseinstituttet mener situasjonen nå er mer oversiktlig, og at tilstrekkelige avbøtende tiltak er på plass
- Kommunene som har vært regulert i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D har alle gjennomført lokale situasjonsvurderinger, og ønsker å tre ut av ordningen
- Overgangen fra regulering via kapittel 5A-D til lokale forskrifter og råd bør skje gradvis og kontrollert
- Kommunene må til enhver tid konkret vurdere behovet for råd og tiltak, herunder behovet for samordning av tiltak for å redusere mobiliteten på tvers av kommunene
- Det må tas høyde for at Bergen kommune fremdeles har et pågående utbrudd av sørafrikansk variant. Selv om situasjonen per nå anses oversiktlig, kan dette raskt endre seg

Oppdraget

Covid-19-forskriften kapitler 5A til 5D regulerer forsterkede smitteverntiltak i enkelte kommuner. Bergen og andre vestlandskommuner har hatt forsterkede tiltak etter forskriften siden 7. februar 2021. De forsterkede tiltakene ble besluttet videreført 12. februar og gjelder til og med mandag 22. februar.

Departementet ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet og i dialog med statsforvalteren og de berørte kommunene, om å vurdere:

1. Behovet for fortsatt regulering i covid-19-forskriften av forsterkede tiltak etter mandag 22. februar for de aktuelle kommunene, og i så fall på hvilket tiltaksnivå. Plassering på tiltaksnivå inkluderer anbefalingene som gjelder for det aktuelle tiltaksnivå. Det er forventet at det vil bli vedtatt endringer i de forskriftsfestede tiltaksnivåene i løpet av torsdag 18. februar.
2. Om vilkårene for at departementet fastsetter forskrift er oppfylt, jf. smittevernloven § 4-1 andre ledd, eller om det er tilstrekkelig at kommunene selv forskriftsfester eventuelle forsterkede tiltak.

Frist: Fredag 19. februar kl. 14:00

Innledning

Den 12. februar ble det besluttet forlengelse av forsterkede tiltak etter covid-19-forskriften kapittel 5A-D for kommunene i Vestland.

Følgende kommune er omfattet av kapittel 5A:

- Ulvik

Følgende kommuner er omfattet av kapittel 5B:

- Eidfjord
- Voss

Følgende kommuner er omfattet av kapittel 5C:

- Bergen
- Kvam

Følgende kommuner er omfattet av kapittel 5D:

- Alver
- Askøy
- Austrheim
- Bjørnafjorden
- Osterøy
- Samnanger
- Ullensvang
- Vaksdal
- Øygarden

Smittevernloven forutsetter løpende vurdering og justering av tiltak etter hvert som situasjoner utvikler seg for å sikre at de grunnleggende vilkårene i loven § 4-1 er oppfylt. Dette innebærer at tiltak som iverksettes for å håndtere utbrudd til enhver tid må tilpasses smittesituasjonen, og at de ikke skal vare lenger enn nødvendig. Etter hvert som man får bedre kunnskap, kan det være mulig å tilpasse tiltakene i tråd med utviklingen av smittesituasjonen.

For å vurdere behovet for videreføring av sentral regulering av tiltaksnivå ble det 18. februar avholdt møte mellom Statsforvalteren i Vestland, de aktuelle kommunene, Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet. I møtet fremla kommunene sine lokale vurderinger, og de var omforente om at det ikke lenger er behov for regulering i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D.

Folkehelseinstituttet har vært i kontakt med flere av de berørte kommunene, herunder Bergen, Ulvik og Kvam, og støtter kommunenes vurderinger. Situasjonen i Vestland er nå mer oversiktlig, og det er flere avbøtende tiltak på plass enn tidligere, blant annet knyttet til testing. Folkehelseinstituttet anbefaler derfor gradvis nedtrapping av tiltak, på en målrettet måte. Det må også konkret vurderes om det er behov for samarbeid for å etablere mobilitetsreducerende tiltak på tvers av kommunene. Kommunene må være årvåkne, og kontinuerlig håndtere eventuelt nye tilfeller.

Den 19. februar 2021 avholdt statsforvalteren i Vestland et samordningsmøte for å søke å få til en koordinert avvikling av den statlige reguleringen i regionen. I møtet fremla kommunene sine ønsker til tidspunkt for avvikling tiltakene i regionen.

Det ble fra kommunenes side lagt vekt på at situasjonen nå er så oversiktlig at den nasjonale reguleringen bør avvikles tidligere enn fra og med den 22. februar. De fleste kommunene ønsket en koordinert avvikling.

Folkehelseinstituttets innspill

Folkehelseinstituttets vurdering er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratet vektlegger kommunenes vurderinger (finnes vedlagt) og Folkehelseinstituttets faglige tilråding.

I Ulvik er smittetallene nedadgående. Siste testing 16. februar viste tre nye smittetilfeller. En av de smittede er pasient på en helse- og omsorgsinstitusjon, de to andre er nærkontakter av kjente smittede. Så langt kan ca. 130 tilfeller knyttes til utbruddet i Ulvik, hvorav 120 er blitt analysert for virusvarianter. 56 tilfeller er påvist med den engelske virusvarianten og 64 er påvist med sannsynlig engelsk virusvariant. Ulvik ser nå ikke grunn til å videreføre den statlige reguleringen, men vil i lokal forskrift videreføre de fleste tiltakene med visse lempinger. Lempinger vil først og fremst skje for barnehage og skole, som vil starte på rødt nivå.

Siden 1. januar har 150 tilfeller fra Bergen blitt analysert for virusvarianter. Av disse hadde 75 vanlige virusvarianter og 2 hadde ikke tilstrekkelig prøvemengde for å kunne generere tolkbare sekvenser (failed). 18 av tilfellene har blitt påvist med den engelske virusvarianten og 4 har sannsynlig den engelske virusvarianten. 31 har blitt påvist med den sørafrikanske virusvarianten og 20 har blitt påvist med sannsynligvis den engelske, sør-afrikanske eller brasilianske virusvarianten. Tilfellene påvist med den sør-afrikanske virusvarianten er hovedsakelig tilknyttet utbrudd på byggeplasser med forgreining til hjemmetjenesten. Tilfeller med den engelske virusvarianten er hovedsakelige tilknyttet import og noen sporadiske tilfeller. Analyseresultater fra den 18. februar viser 11 positive tilfeller med den sørafrikanske virusvarianten. Hovedbekymringen er knyttet til smittesituasjonen i hjemmetjenesten. Bergen mener å ha tilstrekkelig oversikt til ikke å videreføre de nasjonale tiltakene i Bergen. Kommunen vurderer om det er behov for en lokal forskrift eller om Bergen skal legge seg på nasjonale regler, fordi det nå i all hovedsak er kjent hvor smittespredningen skjer. Dette har primært vært i hjemmetjenesten og ved byggeplasser. I hjemmetjenesten beskriver Bergen at det allerede gjelder strenge regler, og det er en forskrift på plass for å redusere risiko for smittespredning ved byggeplassene. Se også eget vedlegg med vurdering fra Bergen kommune.

Analyser ved Folkehelseinstituttet har påvist den engelske virusvarianten hos flere personer fra Kvam tilknyttet utbruddet i kommunen. Så langt kan ca. 28 tilfeller knyttes til utbruddet i Kvam, hvorav cirka 24 er analysert for virusvarianter. 17 tilfeller er påvist med den engelske virusvarianten og 7 er påvist med sannsynlig engelsk virusvariant. Siste påviste tilfelle i kommunen hadde prøvedato 12. februar og utbruddet vurderes nå å være under kontroll. Det er fallende tall på antall nærkontakter og personer i isolasjon. Smittespredningen har i hovedsak skjedd via nærkontakter rundt indekspersoner, men også ved skoler og barnehager. Kvam vil drøfte behovet for lokal forskrift. Kvam ser ikke grunn til å opprettholde regulering etter kapittel 5 dersom det ikke er nødvendig ut fra andre forhold i regionen.

I de øvrige kommunene er det oversiktlige forhold per nå, og de vurderer ikke behov for å videreføre tiltakene i covid-19-forskriften kapittel 5B-5D.

Behovet for smitteverntiltak må til enhver tid vurderes ut fra vilkårene i smittevernloven § 1-5, hvoretter tiltakene skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendige av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlige etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Fordi kommunene på Vestlandet og Folkehelseinstituttet vurderer forholdene som oversiktlige, er det ut fra en nødvendighets- og forholdsmessighetsvurdering grunn til å anbefale at den nasjonale reguleringen gjennom kapittel 5A-D avvikles tidligere enn fra og med den 22. februar.

Helsedirektoratet har mottatt innspill om at flere kommuner ønsker å tre ut av ordningen snarest mulig, mens blant andre Bergen kommune ønsker at tiltakene blir stående til og med søndag den 21. februar. De fleste kommunene ønsker samordning rundt avvikling av tiltakene.

Helsedirektoratet har forståelse for at en del kommuner ønsker å tre ut av ordningen snarest mulig, og den lokale smittesituasjonen tilsier avvikling fra og med den 20. februar. Situasjonen er likevel slik at det er et pågående utbrudd av sørafrikansk variant i Bergen. Flere av kommunene som ønsker å gå ut av ordningen fra og med den 20. februar ligger svært nær Bergen, og det er også en god del fritidsreiseing til hytter i og rundt Bergensområdet, blant annet til Voss og Kvam. Det anses derfor viktig at nedtrappingen skjer koordinert mellom kommunene som nå er omfattet av ordningen, slik at det ikke oppstår utilsiktet mobilitet fra Bergen til omkringliggende kommuner fordi disse åpner tidligere enn Bergen. Helsedirektoratet har i sin anbefaling lagt vekt på at det ikke er avgjørende om det er smitte i de omkringliggende kommunene, men at det også er viktig at en ukoordinert avvikling av tiltakene kan spre smitte fra det pågående utbruddet i Bergen til kommuner som i dag er smittefrie. Dette er også statsforvalterens tilråding etter en vurdering av den samlede mobiliteten i de kommunene som per nå er omfattet av covid-19-forskriften kapittel 5A-D (se vedlegg med innspill fra statsforvalteren i Vestland).

Helsedirektoratet mener behovet for samordning og helhetlig tilnærming til denne typen tiltak tilsier at avviklingen bør skje samtidig. Dette vil forenkle kommunikasjonsarbeidet, og bedre sikre at kommunene får tilstrekkelig tid til å vurdere lokale råd og tiltak, og til å samarbeide om tiltak ved behov.

Samlet anbefaling

Helsedirektoratet anbefaler at gjeldende tiltak i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-5D ikke videreføres etter søndag den 21. februar. Dette innebærer at kommunene i Vestland som per nå er omfattet av ordningen bør gå over til eventuelt forsterkede lokale tiltak og råd fra og med mandag den 22. februar. Avviklingen av de nasjonale tiltakene anbefales fremskyndet én dag, forutsatt at utbruddet i Bergen ikke forverrer seg.

Kommunene må til enhver tid foreta konkrete vurderinger av behov for lokale tiltak og råd, herunder av behovet for samordning på tvers av kommunene. Nedtrapping av tiltak bør skje gradvis, koordinert og kontrollert, med lav terskel for å oppjustere tiltakene ved behov.

I Bergen kommune er det særlig viktig at tiltakene er tilstrekkelige til å slå ned det pågående utbruddet av sørafrikansk variant, og til å holde situasjonen under kontroll. Bergen har stor betydning for regionens mulighet til å håndtere pandemien. Det er utstrakt pendlervirksomhet og annen samhandling mellom Bergen og de øvrige kommunene som nå er regulert i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D.

Helsedirektoratet presiserer at erfaring tilsier at situasjonen raskt kan snu, og vil til enhver tid vurdere behovet for å sikre tilstrekkelig koordinering av tiltak for regionen.

Det anbefales ikke videreføring av tiltak i samsvar med covid-19-forskriften kapittel 5A-D etter den 21. februar for følgende kommuner og herader:

- Ulvik
- Eidfjord
- Voss
- Bergen
- Kvam

- Alver
- Askøy
- Austrheim
- Bjørnafjorden
- Osterøy
- Samnanger
- Ullensvang
- Vaksdal
- Øygarden

Oppdrag 363 – vurdering av tiltaksnivå for vestlandskommuner fra 23. Februar

Covid-19-forskriften kapitler 5A til 5D regulerer forsterkede smitteverntiltak i enkelte kommuner. Bergen og andre vestlandskommuner har hatt forsterkede tiltak etter forskriften siden 7. februar 2021. De forsterkede tiltakene ble besluttet videreført 12. februar og gjelder til og med mandag 22. februar.

Departementet ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet og i dialog med statsforvalteren og de berørte kommunene, om å vurdere:

- 1. Behovet for fortsatt regulering i covid-19-forskriften av forsterkede tiltak etter mandag 22. februar for de aktuelle kommunene, og i så fall på hvilket tiltaksnivå. Plassering på tiltaksnivå inkluderer anbefalingene som gjelder for det aktuelle tiltaksnivå. Det er forventet at det vil bli vedtatt endringer i de forskriftsfestede tiltaksnivåene i løpet av torsdag 18. februar.*
- 2. Om vilkårene for at departementet fastsetter forskrift er oppfylt, jf. smittevernloven § 4-1 andre ledd, eller om det er tilstrekkelig at kommunene selv forskriftsfester eventuelle forsterkede tiltak.*

Frist: Fredag 19. februar kl. 14:00

Kontaktperson: Vegard Pettersen.

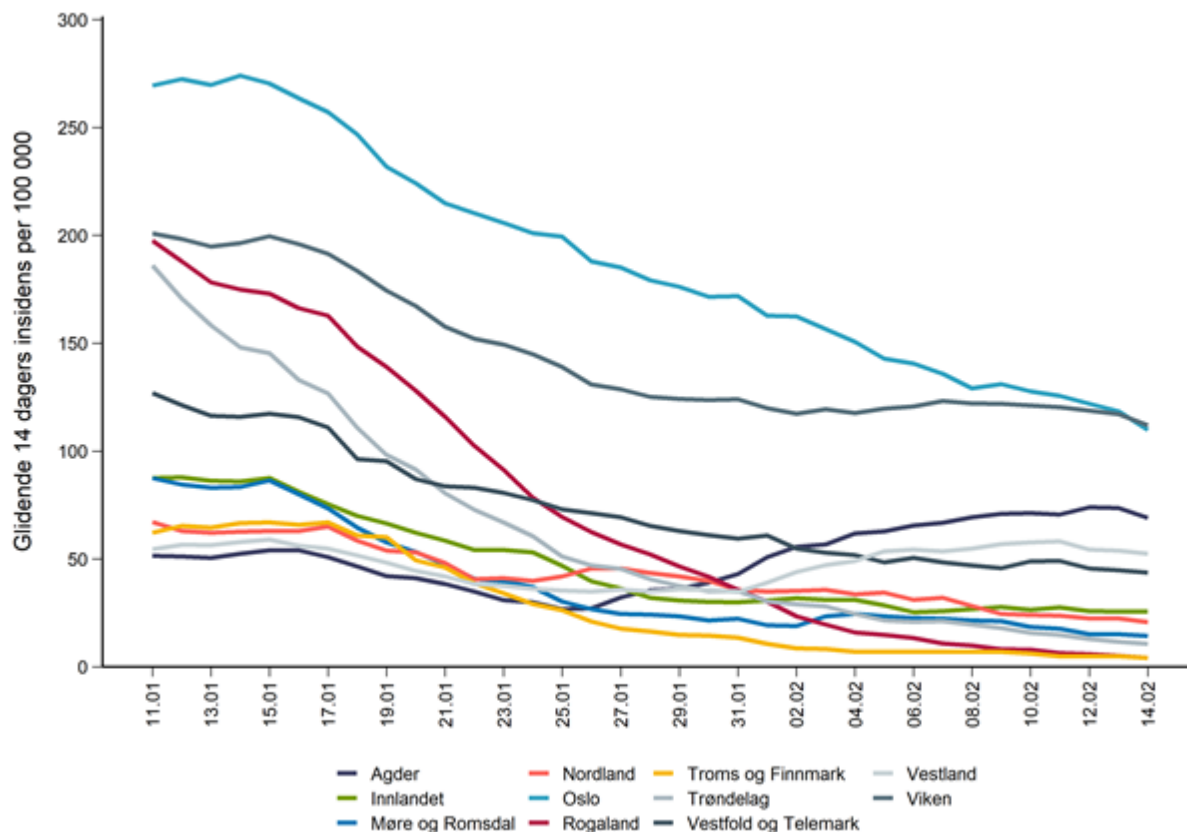
Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- En kommune i Vestland omfattes av kap. 5A, Ulvik
- To kommuner i Vestland omfattes av kap. 5C, Bergen og Kvam
- Kommunene i kap 5A og 5C har nå bedre oversikt over situasjonen
- Basert på foreløpig vurdering i samarbeid med kommunene anbefaler overgang til lokal regulering i Ulvik, Bergen og Kvam
- Vi anbefaler en gradvis nedtrapping av tiltak, på grunnlag av prioritering og lokal vurdering av forholdsmessighet
- Omegnskommunene kan gjøre lokale, og målrettede, tiltak for å redusere mobilitet over kommunegrensene, dersom det vurderes som nødvendig og forholdsmessig. Vi anbefaler ikke videre regulering av mobilitetsreduserende tiltak gjennom covid-forskriftens kap 5C og 5D for disse kommunene.
- Alle kommuner må vurdere den lokale smittesituasjonen og behovet for egne målrettede
- Virketiden for gjeldende regulering bør settes slik at kommunene får mulighet til å gi egne råd og vedta lokale forskrifter

Situasjonsbilde

Situasjonen nasjonalt er stabil med en relativt sterkt nedadgående trend siden uke 1, men med en utfliating de siste ukene. Fjortendagersinsidensen har gått ned i de fleste fylkene, unntatt Agder og Vestland som har enkelte pågående utbrudd.

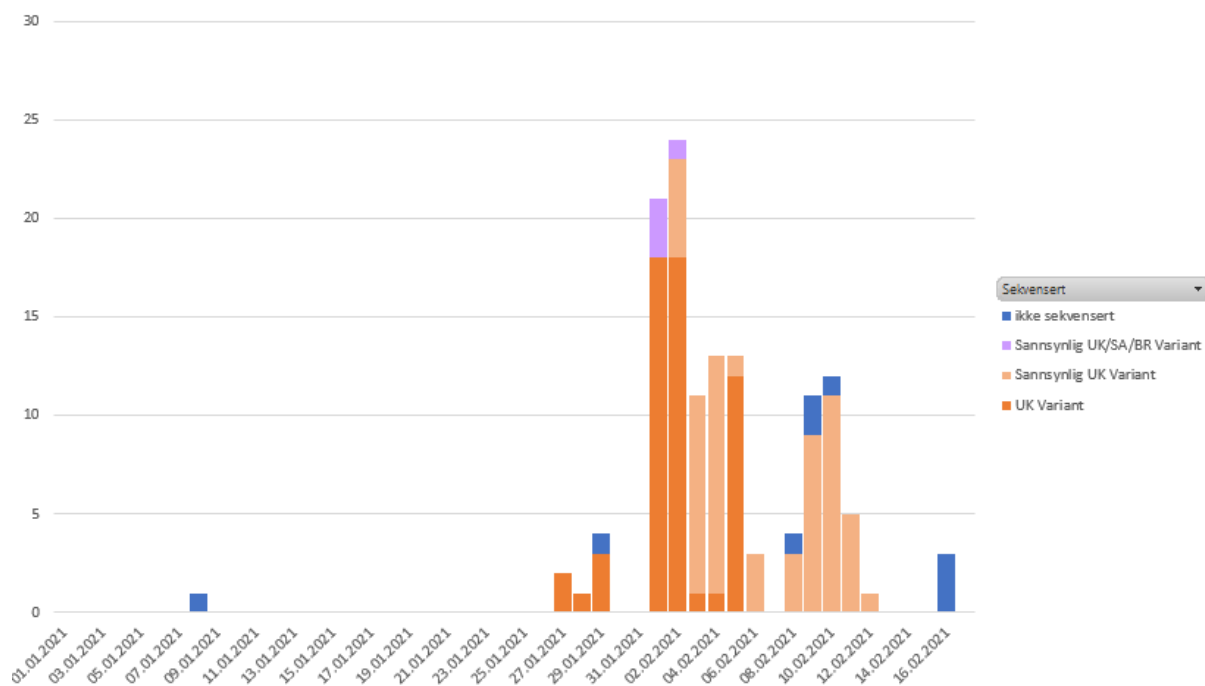
Figur 1. Antall tilfeller per 100 000 innbygger per 14 dager etter fylke, uke 02-06.

Kommuner i forskriftens kap 5A

Ulvik

Analyser ved Folkehelseinstituttet har påvist den engelske virusvarianten hos flere personer fra Ulvik tilknyttet utbruddet i kommunen. Så langt kan ca. 130 tilfeller knyttes til utbruddet i Ulvik, hvor av 120 er blitt analysert for virusvarianter. 56 tilfeller er påvist med den engelske virusvarianten og 64 er påvist med sannsynlig engelsk virusvariant. Utbruddet vurderes nå å være under kontroll.

Kommunen mener nå at situasjonen er oversiktlig, og at det er riktig tidspunkt å gå ut av tiltaksnivå **5A**. Kommunen ønsker å gradvis lempe på tiltakene og gå over til målrettede lokale tiltak i tillegg til forsterket TISK. FHI støtter kommunen i deres vurderinger.

Figur 2. Antall tilfeller påvist og sekvensert i Ulvik, 1. januar – 17. februar

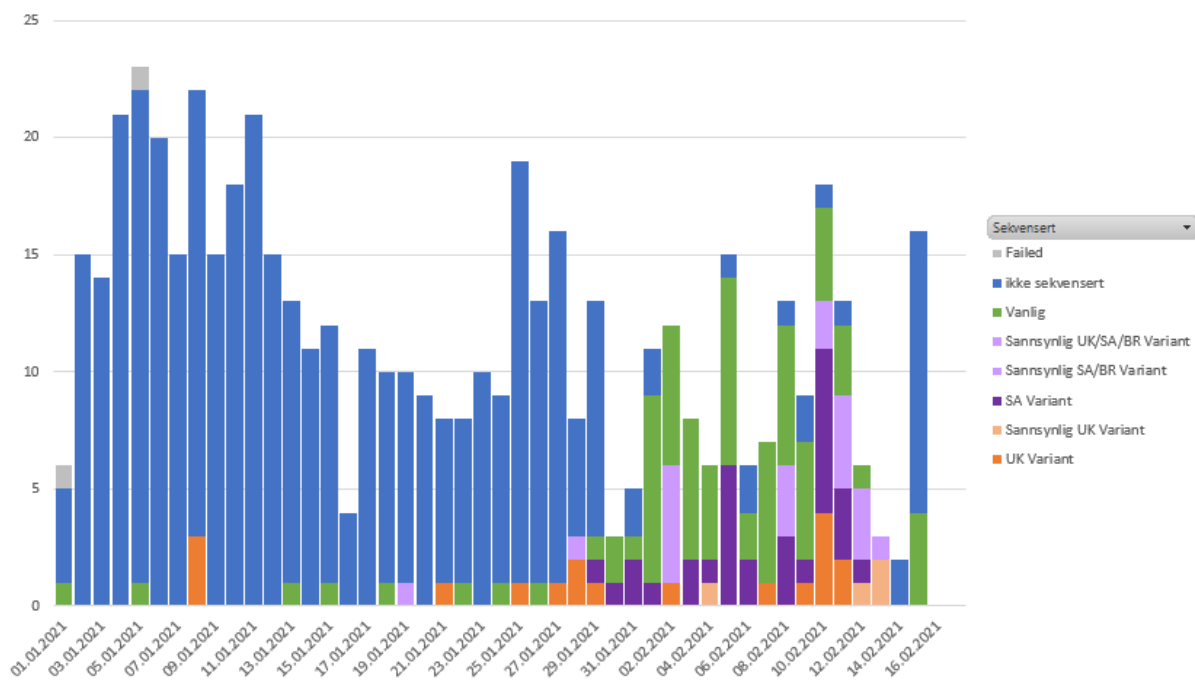
Kommuner i forskriftens kap 5C

Bergen

Bergen hadde en nedadgående trend i 14 dager insidens etter topp i første uke av 2021, som nå ser ut til å ha stabilisert seg på mellom 40-50 tilfeller per 100 000 de siste to uker.

Siden 1. januar har 150 tilfeller fra Bergen blitt analysert for virusvarianter. Av disse hadde 75 vanlige virusvarianter og 2 hadde ikke tilstrekkelig prøvemengde for å kunne generere tolkbare sekvenser (failed). 18 av tilfellene har blitt påvist med den engelske virusvarianten og 4 har sannsynlig den engelske virusvarianten. 31 har blitt påvist med den sørafrikanske virusvarianten og 20 har blitt påvist med sannsynligvis den engelske, sør-afrikanske eller brasilianske virusvarianten. Tilfellene påvist med den sør-afrikanske virusvarianten er hovedsakelig tilknyttet utbrudd på byggeplasser med forgreining til hjemmetjenesten. Tilfeller med den engelske virusvarianten er hovedsakelige tilknyttet import og noen sporadiske tilfeller.

Kommunen mener nå at situasjonen er oversiktlig, og at det er riktig tidspunkt å gå ut av tiltaksnivå **5C**. Kommunen vil vurdere behovet for målrettede lokale tiltak i tillegg til forsterket TISK. FHI deler kommunens situasjonsbeskrivelse og anbefaler gradvis lemping på tiltakene med målrettede lokale tiltak i tillegg til forsterket TISK.

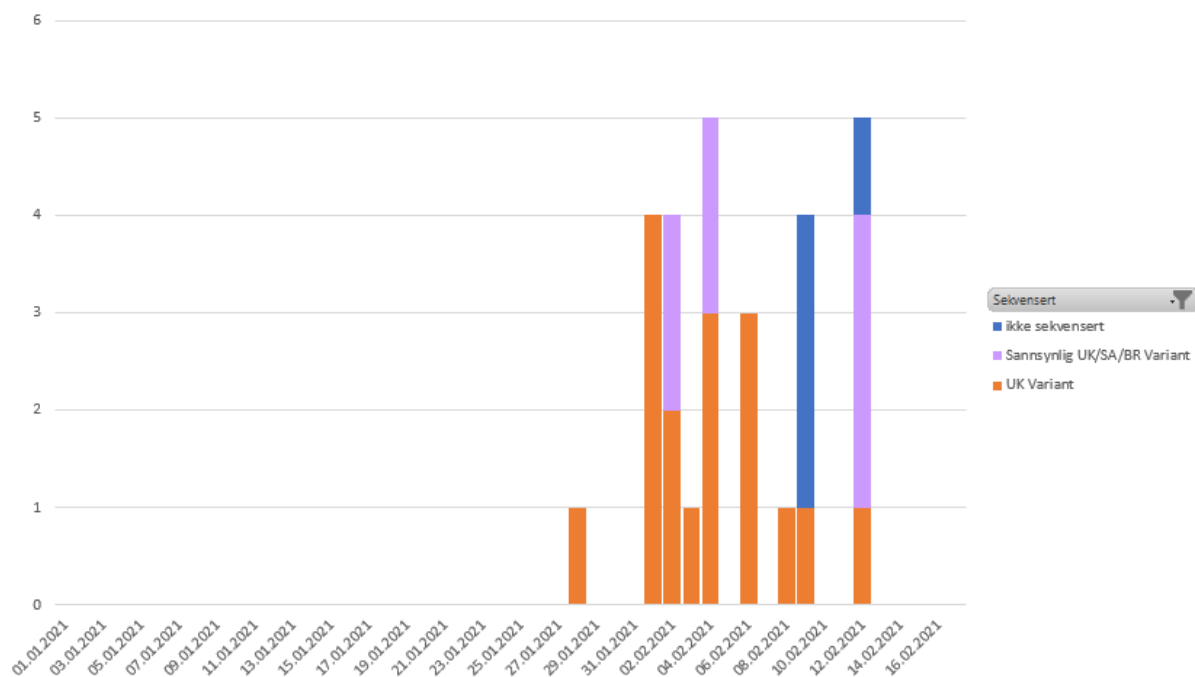

Figur 3. Antall tilfeller påvist og sekvensert i Bergen, 1. januar – 17. februar

Kvam

Analyser ved Folkehelseinstituttet har påvist den engelske virusvarianten hos flere personer fra Kvam tilknyttet utbruddet i kommunen. Så langt kan ca. 28 tilfeller knyttes til utbruddet i Kvam, hvor av ca. 24 er blitt analysert for virusvarianter. 17 tilfeller er påvist med den engelske virusvarianten og 7 er påvist med sannsynlig engelsk virusvariant. Siste påviste tilfelle i kommunen hadde prøvedato 12. februar og utbruddet vurderes nå å være under kontroll.

Kommunen mener nå at situasjonen er oversiktlig, og at det er riktig tidspunkt å gå ut av tiltaksnivå **5C**. Kommunen ønsker å gradvis lempe på tiltakene og gå over til målrettede lokale tiltak i tillegg til forsterket TISK. FHI støtter kommunen i deres vurderinger.

Figur 4. Antall tilfeller påvist og sekvensert i Kvam, 1. januar – 17. februar

Vurdering

Behov for fortsatt regulering i covid-19-forskriften av forsterkede tiltak etter søndag 21. februar for de kommunene som i dag er omfattet av forskriftens kapittel 5A

I Ulvik kommunene gjøres forsterket TISK-arbeid. Kommunen mener nå at situasjonen er oversiktlig, og at det er riktig tidspunkt å gå ut av tiltaksnivå 5A. Kommunen ønsker å gradvis lempe på tiltakene og gå over til målrettede lokale tiltak i tillegg til forsterket TISK. FHI støtter kommunen i deres vurderinger.

Behov for fortsatt regulering i covid-19-forskriften av forsterkede tiltak etter søndag 21. februar for de kommunene som i dag er omfattet av forskriftens kapittel 5C

I de to kommunene gjøres forsterket TISK-arbeid. I Bergen og Kvam fremstår situasjonen nå som mer oversiktlig. De to kommunene vil gå ut av kap 5C i covid-forskriften.

Folkehelseinstituttet støtter kommunenes vurderinger, og kan gi råd og veiledning til kommunene for valg av lokale tiltak.

Behov for fortsatt regulering i covid-19-forskriften av forsterkede tiltak etter søndag 21. februar for de kommunene som i dag er omfattet av forskriftens kapittel 5B og 5D

Det er i dag bedre oversikt over smittesituasjonen for virusvarianter, både i de tre kommunene nevnt over, men også i andre kommuner. Smittesporingsarbeidet er styrket, og vi anbefaler nå test inn og test ut av karantene. Tett og rask oppfølging av tilfeller og utbrudd er det viktigste tiltaket for å håndtere utbrudd i alle kommuner.

Med disse tiltakene på plass mener vi det er et mindre behov for koordinerte tiltak for å redusere mobilitet til nabokommuner. Vi anbefaler derfor å ikke videreføre tiltakene i kap 5B og D for kommunene i Vestland.

Vi anbefaler likevel kommunene å gjøre en lokal vurdering av situasjonen. For kommuner som har en stor grad av samhandling på tvers av kommunegrensene kan det være aktuelt med mobilitetsreducerende tiltak. Vi anbefaler at slike tiltak vurderes, og eventuelt vedtas etter en lokal vurdering og samordning med nabokommuner.

Behov for videreføring av tiltak i lokale forskrifter

Folkehelseinstituttet anbefaler at videreføring av tiltak i Bergen, Kvam og Ulvik vurderes og besluttes lokalt på grunnlag av smitterisiko. Dette er i tråd med strategien for håndtering av covid-19, og vil gi mer målrettede og forholdsmessig tiltak.

Ved lemping av tiltak anbefaler vi en gradvis nedtrapping, og det er aktuelt å videreføre tiltak tilsvarende nivå 4 i Kommunelegehåndboken inntil videre.

Generell vurdering

En regional samordning gjennom nasjonal forskrift bør kun brukes unntaksvis dersom det er behov for en rask og koordinert prosess. Slik regulering gir mindre rom for lokalt tilpassede og målrettede tiltak. En kortvarig bruk av nasjonal regulering kan likevel regnes som forholdsmessig, når formålet er en hurtig beslutningsprosess og samordning for å forsinke smittespredning mens man kartlegger situasjonen og får en bedre oversikt, og inntil den generelle utbruddshåndteringen med forsterket TISK og målrettede tiltak kan brukes.

Vurdering av sosiale konsekvenser

Sosiale konsekvenser for barn og unge

De negative konsekvensene av nedstenging av barnehager og skoler våren 2020 er godt dokumentert i ekspertutvalget for koronatiltak i skoler og barnehager og koordineringsgruppen for tjenester til barn og unges rapporter. Både rødt tiltaksnivå og heldigital undervisning rammer utsatte grupper uforholdsmessig, og koronapandemien har også ført til at nye grupper barn og unge er utsatte. Skjevheter i læringsutbytte og sosiale forskjeller øker.

Innføring av forebyggende, strenge tiltak i nasjonale forskrifter som omfatter større regioner rammer barn og unge uten at det er gjort de forutgående vurderingene som FHI anbefaler og råder kommunene til å gjøre selv. Utdanningslinjen er ikke påkoblet i avgjørelser som omfatter deres sektor, og har dermed ikke mulighet til å gi innspill i f t forholdsmessigheten. Konsekvenser for skolestenging er store, særlig tatt i betraktning at det generelle tiltaksnivået allerede har vart i 11 måneder, og det strider mot barn og unges lovfestede rettigheter. Skoler er mer enn bare læringsinstitusjoner, og er viktige arenaer for sosial kontakt, omsorg og trivsel.

Vi anbefaler at strategien for håndtering av nye virusvarianter ikke omfatter generelle, forskriftsfestede vedtak rettet mot barn og unge for større regioner. Vi må ta lærdom av nedstengingen våren 2020. Skadelige effekter av selv kortvarig nedstenging må ikke avfeies fordi de er kortvarige; stenging og heving av tiltaksnivå i skoler og barnehager må alltid være nødvendig og forholdsmessig, og det må gjøres lokale vurderinger i hver enkelt situasjon.

Andre grupper

Det er viktig å vurdere konsekvenser også for andre grupper i samfunnet og behov for kompensatoriske tiltak, spesielt der tiltakene varer over tid. Det har ikke vært tid å vurdere i dette oppdraget. Det vil også være andre sektorer og etater som bør gjøre slike vurderinger.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

Vedlegg

Frå Statsforvalteren i Vestland

Statsforvalteren i Vestland viser til møte i går med alle kommunane i Vestland som har vore omfatta av den statlege, forsterka smittevernreguleringa. Vi deltok i dag tidleg på eit nytt møte med kommunane, der føremålet var å sjå om det er mogleg for dei å einast om ei felles tilråding om når dei skal gå ut av reguleringa.

Her er vår vurdering:

1. Kommunane er i det alt vesentlege veldig samstemte i vurderingane. Mange av dei hadde svært lågt smittetrykk då dei samla gjekk inn i reguleringa, og det er om mogleg endå lågare no. Alle kommunane er likevel opptatt av at det er omsynet til den samla smitteutfordringa i regionen som er det viktige. Smittesituasjonen i Bergen er særleg viktig i så måte, på grunn av all mobilitet til og frå.
2. Alle kommunane ønskjer å gå ut av den statlege reguleringa, og ikkje seinare enn søndag 21.02. kl. 24.00.
3. Hovudtyngda av kommunane ønskjer at reguleringa vert avslutta fredag 19.02. kl. 24.00. Alle understrekar at det ville vere ein fordel å kunne einast om eit felles avslutningstidspunkt, men at det no likevel ikkje er mogleg å gi eit felles råd i så måte.
4. Bergen ønskjer å gå ut av reguleringa søndag 21.02. kl. 24.00. Det er framleis eit utbrot i Bergen, og analyseresultata frå i går viste 11 positive testar med den Sør-Afrikanske virusvarianten (både Øygarden og Bjørnafjorden har hatt ein del tilsvarende tilfelle dei siste dagane). Kommunen seier at ved å ikkje gå ut av reguleringa før natt til måndag, kan den bruke dagane som står att til å styrke oversikta over smittesituasjonen og det pågåande utbrotet.
5. Statsforvaltaren meiner at det i seg sjølv er viktig å ha mest mogleg felles regulering for alle kommunar, i alle fall innan dei tettaste bu- og arbeidsregionane. Det gjer det lettare å formidle til publikum kva som til ei kvar tid er gjeldande regelverk.
6. Viss reguleringa vert vidareført for Bergen kommune men ikkje dei omkringliggjande kommunane, vil det kunne gi auka utfordringar med mobilitet. Viss butikkar og kjøpesenter i randkommunane opnar på laurdag, vil det føre til at mange frå Bergen reiser dit for å handle eller gjere andre ærend. Det er òg stor helgeutfart frå Bergen til dei andre kommunane, ikkje minst i skisesongen. Særleg i Voss, Kvam og Eidfjord er det store hytteområde der svært mange av eigarane er frå Bergen.

Vi legg ved eit brev som vi har fått frå Bergen kommune, med deira tilrådingar om avviking av dei nasjonale reguleringane.

Her er samla oppstilling over tilbakemeldinga vi har fått frå kommunane:

Kommune /Situasjon	Kapasitet til testing og smittesporing	ØNSKJER eller ønskjer IKKJE halde fram nasjonal regulering	Ønskje om tidspunkt for å gå ut av nasj. forskrift
Alver: 5D Lågt smittetrykk gir kkje sjølvstendig behov for å	Kapasiteten er god.	IKKJE halde fram	Så snart som mogleg.

<p>vere ein del av den nasjonale reguleringa. Situasjonen i Bergen har vore hovudgrunngevinga for kommunen for å vere ein del av den.</p>			<p>Likevel viktig at alle kommunane er samordna</p>
<p>Askøy: 5D Kommunen har ikkje hatt smitte siste veka, opplever at føre-var-prinsippet har hatt sin funksjon</p>	<p>Kapasitet smittesporing: SOLID</p>	<p>IKKJE halde fram</p>	<p>Ønskjer å gå ut så snart som praktisk mogleg.</p> <p>På generelt grunnlag først og fremst opptatt av at omegnskommunane er koordinert.</p>
<p>Austrheim: 5D Ønskjer å gå ut av den nasjonale reguleringa. Smittetrykket er lågt og det har ikkje vore smittetilfelle siste veker.</p>	<p>Har til no klart å teste og smittespore med dei ressursene kommunen har. Med eit større press på TISK arbeid, vil gi ein meir utfordrande situasjon.</p>	<p>IKKJE halde fram</p>	<p>Gå ut av forskrifta når den opphøyrer 22.02.2021</p>
<p>Bergen: 5C Kommunen ønskjer å avslutte tiltaka etter kap. 5C og gå over til ordinære nasjonale tiltak og tilrådingar. Kommunen seier at den har tilfredsstillande oversikt over smittesituasjonen</p>	<p>Kommunen har god kapasitet til oppfølging av Tisk-strategien.</p>	<p>IKKJE halde fram</p>	<p>Bergen ønsker å gå ut søndag kl. 24.00. Då kan kommunen bruke dagane som står att til å styrke oversikten over smittesituasjonen og det pågåande utbrotet.</p>
<p>Bjørnafjorden: 5D Er på risikonivå 1. Har akkurat fått smitte på byggeplass (6 positive), elles ikkje smittetilfelle siste 2 veker</p>	<p>Testkapasitet: har ikkje kapasitetsutfordringar</p>	<p>IKKJE halde fram Poengterer at dei har lokal byggeplassforskrift</p>	<p>Søndag 21. februar 24:00, dette for å ha betre kontroll med dei 6 i karantene tilhøyrande byggeplassen.</p> <p>Viktigaste likevel at kommunane rundt Bergen blir samde om felles tidspunkt grunna målet med forskrifta å reduere mobilitet</p>
<p>Eidfjord: Eidfjord kommune har ikkje utbrot av smitte per no.</p>	<p>Kapasitet smittesporing: God</p>	<p>IKKJE halde fram</p>	<p>Primært snarleg avvikling fredag 19. februar</p>

Ber om å avvikle på lik linje for Ullensvang, Eidfjord og Voss			
<u>Kvam: 5C</u> Kommunen ønsker tiltaksnivå som dei generelle nasjonale tiltaka, og vil ikkje halde fram i den nasjonale reguleringa. Vil fortløpande vurdere behov for lokale tiltak.	Kapasitet smittesporing: God	IKKJE halde fram med nasjonal forskrift. Vil fortløpande vurdere behov for lokale tiltak	Fredag 19. februar 24:00, sekundært søndag 21. februar 24:00
<u>Osterøy: 5D</u> Har ikkje hatt smitte sidan 13. januar, god oversikt.	God kapasitet til å følge TISK-strategien. Klare for utvida TISK i tilfelle mutert virus.	IKKJE halde fram	Søndag 21. februar 24:00 (men kan tilpasse seg flertallet)
<u>Samnanger: 5D</u> Har ikkje hatt smitte siste to vekene	Kapasitet smittesporing: GOD	IKKJE halde fram	Fredag 19. februar Seinast søndag 21. februar kl. 24:00
<u>Ullensvang</u> Kommunen ønsker tiltaksnivå som dei generelle nasjonale tiltaka (ikkje ein del av den nasjonale reguleringa).	Kapasitet smittesporing: GOD Sporingsgruppa har sporing under kontroll	IKKJE halde fram	Fredag 19. februar, som sist mogleg dato søndag 21. februar
<u>Ulvik: 5A</u> Kommunen har til saman hatt 133 stadfesta smitta (av desse 119 stadfesta med britisk variant). Ønsker å gå ut av den statlege reguleringa og vil vedta ny lokal forskrift.	Kapasitet smittesporing: GOD Få nye nærkontaktar til dei få nye smitta i heradet. Testkapasitet: GOD	IKKJE halde fram med nasjonal forskrift. Ulvik kjem til å vidareføre med lokal forskrift i 14 dagar (til og med 7. mars).	Søndag 21. februar kl. 24:00
<u>Vaksdal: 5D</u> Ikkje smitta dei siste par vekene. Ønsker at kommunane rundt Bergen går ut samstundes.	God kapasitet til å teste og drive smittesporing. Har rigga seg offensivt, har satt av 4	IKKJE halde fram	Søndag 21. februar 24:00

	stillingar til TISK i kommunen		
Voss Ber om å avvikle på lik linje for Ullensvang, Eidfjord og Voss	Kapasitet smittesporing: Tilstreккеleg	IKKJE halde fram	Fredag 19. februar kl. 24:00, sekundært søndag 21. februar 24:00
Øygarden: 5D Alle nysmitta har kjend smitteveg, god oversikt.	Kapasitet smittesporing: GOD	IKKJE halde fram	Fredag 19. februar 24:00 Men ønskjer å vere samstemt med andre omegnskommunar.

Haavard

Haavard Stensvand

fylkesberedskapssjef

Statsforvaltaren i Vestland

Telefon: 57 64 30 10

Mobil: 91 57 74 32

E-post: fmsfhst@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvaltaren.no/vl

Byrådssak /21

Saksframstilling

Vår referanse: 2020/24405-122

Anbefaling om avvikling av nasjonale forsterkede smitteverntiltak

Hva saken gjelder:

På bakgrunn av den uoversiktlige smittesituasjonen knyttet til mutert covid-19 virus i Bergen, anmodet byrådet lørdag 6. februar regjeringen om å iverksette bestemmelsene i covid-19 forskriftens kapittel 5A i Bergen kommune. Dette på bakgrunn av anbefaling fra lokal smittevernmyndighet og i dialog med nabokommunene. Regjeringen gjorde vedtak i tråd med byrådets ønske etter anbefaling fra FHI og Helsedirektoratet, gjeldende fra søndag 7. februar kl. 18.00. Også i Kvam og Ulvik ble kapittel 5A innført, da dette var kommuner hvor det pågikk aktive utbrudd. Kommuner som har nær tilknytning til utbruddskommunene, fikk iverksatt bestemmelsen i kapittel 5B. Dette gjaldt følgende kommuner: Alver, Askøy, Bjørnafjorden, Eidfjord, Osterøy, Samnanger, Ullensvang, Vaksdal, Voss og Øygarden.

Det ble påvist smitte med mutert virus (sør-afrikansk variant) på en byggeplass, med tilknytning til en annen byggeplass. Svært mange personer hadde vært innom byggeplassen og smittesporing og testing pågår fortsatt. Begge byggeplassene har vært stengt, men er nå åpnet igjen. Strengt krav til smittevernforvarlig drift generelt på byggeplasser ble innført i egen lokal forskrift grunnet fare for spredning da en del arbeidere jobber på flere byggeplasser.

11. februar var situasjonen fremdeles ikke helt under kontroll, men smittevernmyndigheten mente det ville være forsvarlig å lette noe på tiltakene i Bergen, og anbefalte at Bergen fikk innført tiltak som beskrevet i covid-19 forskriftens kapittel 5C. Regjeringen vedtok å innføre forsterkede smitteverntiltak i Bergen 11. februar, med ikrafttredelse 14. februar kl. 24:00. Gjeldende forskrift varer til og med mandag 22. februar. Fortsatt behov for forsterkede tiltak skal nå vurderes på nytt.

Godt smittesporingsarbeid har avdekket flere tilfeller av mutert virus. De fleste nye tiltak har vært mulig å spore til kjente klynger og lokal smittevernmyndighet har nå i stor grad oversikt over situasjonen. Det er en utfordring at med mutert virus at det sprer seg raskere enn det opprinnelige covid-19 viruset. Situasjonen kan dermed endre seg raskt, og dersom en ikke viderefører forsterkede tiltak fra tirsdag 23. februar vil det likevel igjen kunne bli behov for dette, for eksempel med en lokal forskrift.

Så inngripende tiltak som vi har hatt fra 7. februar, og som har vært nødvendige for å få oversikt over pågående utbrudd, har store negative effekter for sårbare grupper og for samfunnet generelt. Samtidig vil et utbrudd som kommer ut av kontroll være enda mer skadelig for alle innbyggere, og da særlig sårbare grupper. Det er svært viktig at tiltak settes inn raskt, men like viktig at de ikke benyttes lenger enn høyst nødvendig.

Det ble avholdt møte med omegnskommuner, statsforvalter, helsedirektorat og Folkehelseinstituttet 18.februar kl. 10.00. I møtet formidlet de ulike kommunene status for

egen smittesituasjon. Bergen formidlet der at situasjonen tilsier at vi kan gå ut av nasjonalforskrift. Også FHI og omegnskommunene mener at regionale forsterkede tiltak nå bør opphøre. Regjeringen har vedtatt at forsterkede tiltakene i regionen skal vare til og med mandag 22. februar, men når det gjelder tidspunkt for opphør av forsterkede tiltak er en del av kommunene som gir uttrykk for et ønske om tidligere opphør. Det er derfor innkalt til et møte fredag 19. februar kl 8.00 for å se om innspill på dette kan samkjøres. Statsforvalter deltar også i dette møtet.

Alle kommunene i Bergensregionen er bedt om å melde tilbake til statsforvalter innen kl.16.00 i dag hva en ønsker for sin kommune. Nasjonale myndigheter ber også om tilbakemelding på eventuelle lokale tiltak og kapasitet på TISK.

Bergen kommune har god kapasitet på TISK og vurderer pr i dag at det vil være tilstrekkelig å gå over til de ordinære tiltakene i covid-19 forskriften ellers følge gjeldende nasjonale anbefalinger. Endrer smittesituasjonen seg vil det straks vurderes behov for iverksettelse av lokale tiltak.

Det vil være opp til regjeringen å endelig avgjøre om forsterkede tiltak vedtatt nasjonalt skal opphøre, og gjøre vurderinger og avveininger, men lokale vurderinger tillegges stor vekt.

Fagetats vurdering og anbefaling:

Smittevernoverlegen og kommuneoverlegen anbefaler at forsterkede tiltak jf covid-19 forskriften opphører. Se eget vedlegg fra smittevernoverlegen og kommuneoverlegen.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

De forsterkede tiltakene som ble satt inn 7. februar hadde til hensikt å få en oversikt over smittesituasjonen. På det tidspunktet var vurderingen at smittespredningspotensialet kunne være stort, og det var derfor vesentlig, i et føre var perspektiv, at mobiliteten i samfunnet ble tatt betraktelig ned. Uten forsterkede tiltak var bekymringen at Bergen kunne fått en ukontrollert spredning av smitte, som også raskt ville kunne spre seg i regionen.

Grundig smittesporing har gjort at vi nå i stor grad har oversikt over situasjonen, både knyttet til det muterte britiske viruset og det muterte sør-afrikanske viruset. Vi er fremdeles bekymret for smitteutbruddet i hjemmetjenesten i Fyllingsdalen og Laksevåg, og potensialet for ytterligere spredning. Men når det gjelder smitte på byggeplasser ser vi ikke den spredningen som vi kunne frykte da tiltakene ble innført. Tilfellene vi har knyttet til det britiske viruset vurderes som oversiktlige og med lite spredningspotensiale.

Forsterkede tiltak har store negative konsekvenser for innbyggerne. Det er fra ulike fagmiljø formidlet at tiltakene særlig har vært krevende for barn og unge. Det er også formidlet tydelige bekymringsmeldinger knyttet studentenes situasjon.

Byråden foreslår derfor, i tråd med lokal smittevernmyndighet sine anbefalinger, å be regjeringen om å avvikle de forsterkede tiltak som er satt inn i Bergen. De generelle tiltakene i covid-19 forskriften som gjelder for hele landet er strenge, og i tillegg har regjeringen siden nyttår lagt til grunn anbefalinger som legger føringer for sterkt redusert aktivitet og mobilitet. Bergen har også en lokal forskrift som pålegger byggeplasser strenge smittevernregler. I tillegg til dette har Bergen god kapasitet innen testing og smittesporing, noe som gjør oss godt skodd til å håndtere smittesituasjonen slik den nå fremstår.

Mutert virus gjør at smittesituasjonen raskt kan endre seg igjen. Vi må derfor være forberedt på at nye utbrudd kan gjøre at det blir nødvendig å gjeninnføre forsterkede tiltak. Byråden vil følge situasjonen tett og raskt komme med anbefalinger om å sette inn lokale tiltak dersom situasjonen krever det

De fleste innbyggerne i Bergen har sluttet godt opp om tiltakene, og dette gjør at det nå er mulig å lette på tiltakene.

De forsterkede tiltakene vedtak fra regjeringen skal opprinnelig vare til og med mandag 22. februar, men det kan være felles ønske fra kommunene om at dette skal skje tidligere. Byråden ber byrådet om fullmakt til å avgjøre tidspunktet i samråd med nabokommunene med mål om at det blir en felles regional tilbakemelding til nasjonale myndigheter.

Vedtakskompetanse:

Byrådets fullmakter, vedtatt av Bergen bystyre i sak 378-20 i møte 16. desember 2020, § 2.4 Driftsansvar. Byrådet har ansvar og myndighet til å forestå den løpende drift av kommunens virksomhet.

Byråd for helse og omsorg innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådet anmoder regjeringen om å ikke videreføre forsterkede smitteverntiltak i Bergen
2. Byrådet gir byråd for eldre, helse og frivillighet fullmakt til å avgjøre hvilket tidspunkt en vil anbefale nasjonale myndigheter for opphør av forsterkede tiltak, i samråd med nabokommunene.
3. Melding om vedtak sendes Bystyrets kontor

Dato: 18. februar 2021

Byråd for helse og omsorg

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Smittevernoverlegens faglige vurdering

Anbefaling om avvikling av nasjonale forsterkede smitteverntiltak